

21

TEMAT LEKCJI Z DNIA 07.05.2020

Zagrożenia terrorystyczne

PRACA DOMOWA - DWA DOWOLNE PYTANIA Z STR.170

- Terroryzm to światowa „choroba” doby globalizacji, bezwzględna w działaniach i trudna do opanowania.
- Poznaj miejsca potencjalnych zagrożeń i sposoby zachowania się w czasie ataków terrorystycznych.

Zagrożeniem dla Europy, w tym i dla Polski, jest zorganizowany terroryzm międzynarodowy. Polska musi się liczyć z możliwością działań skierowanych przeciwko niej w związku z udziałem w kampanii antyterrorystycznej (...). Strategia bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 34, 2007).

MIĘDZYNARODOWY WYMIAR TERRORYZMU

Terroryzm jest formą przemocy, polegającą na przemysłanej akcji wymuszania określonych działań bądź zastraszania: rządów, instytucji lub określonych grup społecznych. Działania terrorystów mają zazwyczaj cel polityczny, ekonomiczny, religijny.

Terroryzm międzynarodowy stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, podważa wiarę w tolerancję i otwartość, na których oparte są społeczeństwa europejskie. Dlatego jest poważnym zagrożeniem dla Europy i świata.

Organizacje terrorystyczne posiadają różnorodne źródła finansowania. Dzięki pieniądзом i dostępowi do nowoczesnych środków łączności (sieci elektronicznej) są w stanie stosować przemoc w sposób nieograniczony. Europa jest zarówno celem, jak i bazą grup terrorystycznych. Komórki Al-Kaidy odkryto

Zamachy terrorystyczne: a) Nowy Jork 2001 r., b) Białystok 2004 r.

w Wielkiej Brytanii, we Włoszech, w Niemczech, Hiszpanii i Belgii. Dogodne warunki dla rozwoju terroryzmu stwarza ciągle postępujący proces globalizacji, ale także niekorzystne zjawisko rozszerzającego się ubóstwa na świecie i coraz większego rozwarstwienia społeczeństw. Szeroko dostępne środki masowego przekazu umożliwiają pozyskiwanie nowych sympatyków, a wolny handel i sposobność studiowania na najlepszych amerykańskich i europejskich uniwersytetach sprzyja przemieszczaniu się grup terrorystycznych po całym świecie. Ogromne znaczenie ma ich oddziaływanie psychologiczne, gdyż uderzają niespodziewanie w zwykłych ludzi, zaskakując ich w codziennych sytuacjach i w miejscach, gdzie powinni czuć się bezpiecznie, jak to miało miejsce w Nowym Jorku (11.09.2001 r. – zabitych 5856 osób), Moskwie (23.10.2002 r. – zabitych 128 zakładników), Madrycie (11.03.2003 r. – zabitych 200 osób, 1400 osób rannych), Biesłanie (1.09.2004 r. – zabitych 335 osób, w tym 156 dzieci), Londynie (7.07.2005 r. – zabitych 35 osób).

Kształtując bezpieczeństwo wewnętrzne, trzeba rozwijać umiejętność właściwego zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia realnego zagrożenia terrorystycznego.

PAMIĘTAJ!

- Sieć terrorystyczna to struktura pozbawiona władzy centralnej i terytorium, nieposiadająca ludności oraz przestrzennie zlokalizowanych zasobów. Ma na celu wszechstronne zabezpieczenie grup terrorystycznych, aby mogły przetrwać i skutecznie działać.

MIEJSCA SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNE

Terroryści starają się zyskać jak największy rozgłos. Atak na mały obiekt będzie się wiązał z mniejszą liczbą ofiar, a trzeba pamiętać, że im więcej ofiar, tym większy rozgłos dla zamachu.

PAMIĘTAJ!

- Miejscami potencjalnych ataków terrorystów są: dworce kolejowe, stacje metra, porty lotnicze, centra handlowe, obiekty użyteczności publicznej (teatry, kina), obiekty sportowe i kultury, siedziby władz (urzędy), obiekty wytwarzania i dystrybucji energii, świątynie, ujęcia wody, szkoły.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

Podczas zagrożenia atakiem bombowym

Jeżeli znajdziecie się w sytuacji zagrożenia, dowiecie się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znajdziecie przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego macie podejrzenie, że może to być bomba lub inne

Miejscami szczególnie zagrożonymi są lotniska. Tu widok hali odbioru bagażu na lotnisku im. Chopina w Warszawie

niebezpieczne urządzenie, powinniście to natychmiast zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na danym terenie. Mogą to być najbliższe jednostki policji czy straży miejskiej lub administrator obiektu.

Postępowanie w miejscach publicznych, w których często przebywamy:

- wybrać drogę pospiesznej ewakuacji z budynku, stacji metra lub innego zatłoczonego miejsca;
- zwrócić uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte podczas wybuchu, by jak najszybciej się od nich oddalić;
- zapamiętać elementy z najbliższego otoczenia;
- nie przyjmować żadnych pakunków od obcych osób;
- nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.

Postępowanie po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

- zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując środki bezpieczeństwa, do czasu przybycia policji;
- bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów, którzy po przybyciu na miejsce incydentu bombowego przejmują dalsze kierowanie akcją;
- sprawdzić swoje miejsce pracy, jeżeli nie wiadomo, gdzie dokładnie znajduje się bomba – być może uda się znaleźć przedmioty nieznanego pochodzenia (pomieszczenia ogólnodostępne mogą sprawdzać tylko osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji);
- nie dotykać podejrzanych przedmiotów;
- po ogłoszeniu ewakuacji zachować spokój, co pozwoli na sprawne i bezpieczne opuszczenie zagrożonego rejonu;
- po ogłoszeniu ewakuacji niezwłocznie opuścić budynek, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery, plecaki);
- jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem;

- nie starać się za wszelką cenę ratować z parkingu swojego samochodu – **życie jest ważniejsze.**

PAMIĘTAJ!

- Procedury postępowania w wypadku zagrożenia atakiem bombowym obowiązują także we wszystkich rodzajach transportu publicznego.

Postępowanie po otrzymaniu informacji telefonicznej o zagrożeniu bombowym:

- jeśli groźbę o podłożeniu bomby otrzymaliśmy przez telefon, należy możliwie długo przeciągać rozmowę, wykorzystując dowolny pretekst, by móc jak najszybciej poinformować o tym właściwe służby;
- starać się zapamiętać (zapisać) rozmowę w szczegółach;
- zwrócić uwagę na wszelkie dźwięki w tle oraz szczegóły dotyczące głosu i nawyków mówiącego;
- powiadomić ekspertów: pirotechników, policję, straż pożarną i służby medyczne;
- niezwłocznie zaalarmować służby techniczne (elektryków, hydraulików);
- przeprowadzić ewakuację.

Postępowanie w sytuacji, gdy znaleziono bombę lub istnieje podejrzenie jej podłożenia:

- nie dotykać bomby;
- zabezpieczyć miejsce niebezpieczne i powiadomić odpowiednie służby;
- rozpocząć ewakuację ludzi, pozostawiając drzwi i okna otwarte;
- przed ewakuacją zabezpieczyć cenne materiały;
- rejon ewakuacji i punkty zbiorcze najpierw dokładnie sprawdzić – czy nie znajdują się tam podejrzane urządzenia, sprzęty, przedmioty;
- wyłączyć zasilanie elektryczne, gaz itp. w obszarze zagrożonym;
- usunąć z otoczenia wszystkie materiały palne;
- przygotować sprzęt przeciwpożarowy.

PAMIĘTAJ!

- Bomby mogą być detonowane drogą radiową, dlatego wszystkie nadajniki, w tym również aparaty radiowe i telefony komórkowe w promieniu 250 m muszą zostać wyłączone, z wyjątkiem tych, które będą potrzebne do kierowania akcją.

Postępowanie w sytuacji, gdy wybuch bomby już nastąpił:

- weszać policję, jednostkę pirotechniczną, straż pożarną, brygadę ratowniczą i pomagać tym służbom w działaniach;
- ewakuować personel z zagrożonego obszaru, po uprzednim sprawdzeniu, czy na drogach ewakuacji i w punktach zbornych nie ma podejrzanych przedmiotów;
- zabezpieczyć cenne materiały na obszarach zagrożonych;
- zabezpieczyć dowody rzeczowe z miejsca eksplozji.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SKAŻEŃ BIOLOGICZNYCH I CHEMICZNYCH

Nieprzewidywalność i ekstremalność działań terrorystów zwiększają zagrożenie użycia przez nich **broni masowego rażenia**. Terroryzm chemiczny, biologiczny i nuklearny wzbudza obecnie największy strach.

Jeżeli jedziemy samochodem i słyszymy informację o ataku terrorystycznym, należy:

- wyłączyć dmuchawy (klimatyzację) i zamknąć okna;
- włączyć zamknięty obieg powietrza;
- słuchać lokalnego radia i stosować się do poleceń służb ratowniczych;
- podjechać do pierwszego zamieszkanego budynku i postępować według wskazówek dla osób przebywających w budynku.

Jeżeli przebywamy w budynku, należy:

- pozostać w nim i wpuścić do niego zagrożonych przechodniów;
- poinformować innych mieszkańców o zagrożeniu, zamknąć drzwi i okna;
- wyłączyć klimatyzację i wentylatory, pozalepiać wywietrzniki itp.;

- unikać przebywania w piwnicach i innych nisko położonych częściach budynku;
- unikać niepotrzebnego zużycia tlenu (np. nie palić w kominku, nie gotować);
- włączyć radio lub telewizor (najlepiej stację lokalną).

Jeżeli przebywamy poza budynkiem, należy:

- udać się do najbliższego zamieszkanego budynku;
- w miarę możliwości poruszać się prostopadle do kierunku wiatru, chronić drogi oddechowe (np. oddychać przez chusteczkę do nosa);
- w przypadku kontaktu z niebezpiecznymi substancjami zostawić odzież wierzchnią i obuwanie przed domem;
- umyć dokładnie twarz, włosy i ręce, oczyścić oczy i uszy.

Jeżeli doszło do skażenia, to:

- nie wolno dotykać i wąchać podejrzanych przedmiotów, sprzętąć proszku ani ścierać cieczy;
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, należy ją przykryć, np. kocem;
- trzeba pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację;
- nie wolno dopuścić do powstania przeciągów;
- należy opuścić pomieszczenie – nie wolno wpuszczać do niego innych osób;
- należy zdjąć odzież, która miała kontakt z podejrzaną substancją, włożyć ją do plastikowego worka i umyć się pod prysznicem;
- po kontakcie z podejrzanyimi substancjami nie wolno jeść, pić ani palić tytoniu.

Gdy mieliśmy bezpośredni kontakt z podejrzaną substancją, to:

- nie wolno wynosić jej z pomieszczenia;
- skażoną odzież własną należy zabezpieczyć tak samo jak przesyłkę;
- gdy pracowaliśmy w rękawiczkach i odzieży ochronnej, trzeba zabezpieczyć je tak samo jak podejrzaną przesyłkę;
- należy natychmiast umyć ręce, twarz itp.

POSTĘPOWANIE Z PODEJRZANĄ PRZESYŁKĄ

W przypadku gdy przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej (np.: pył, kawałki, granulki, galaretę, pianę) lub płynnej, nie należy ruszać tej zawartości, tzn. nie wolno jej: rozsypywać, dotykać, wachać, przenosić, powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji, klimatyzacji, zamknąć okna). Całą zawartość przesyłki należy umieścić w worku plastikowym, zamknąć go i zakleić taśmą lub plastrem. Tak zabezpieczoną trzeba umieścić w kolejnym worku i zabezpieczyć, także zaklejając taśmą lub plastrem.

Naszą czujność powinna wzbudzić przesyłka, która np.:

- nie zawiera informacji o nadawcy (brakuje jego adresu);
- pochodzi od nadawcy lub z miejsca, z którego się jej nie spodziewamy;
- wydobywa się z niej odgłos przesypującego się proszku lub dziwny zapach (migdałów, marcepanu);
- jest nadmiernie (starannie) oklejona;
- posiada dziwne, nienaturalne zgrubienia, plamy.

ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA SIĘ W GRUPIE ZAKŁADNIKÓW

Jeśli znaleźliśmy się w grupie zakładników, należy:

- starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi;
- zachowywać się spokojnie, naturalnie;
- przyjąć postawę pasywną i uległą; oddać to, czego żądają terroryści i – dla własnego bezpieczeństwa – wykonywać ich polecenia;
- nie dyskutować z napastnikami, nie wykonywać gestów zwracających ich uwagę;
- postarać się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania, bowiem sytuacja przetrzymywania zakładników może trwać długo;

■ nie zadawać pytań, nie patrzeć w oczy terrorystom;

■ zawsze pytać o pozwolenie, np. gdy chcemy wstać, skorzystać z toalety itp.;

■ zapamiętać szczegóły dotyczące porwania – może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz w identyfikacji porywaczy i ich aresztowaniu.

POSTĘPOWANIE W TRAKCIE OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH

Starajmy się uspokoić, akcja zawsze wywołuje zamieszanie i panikę, ludzie są w szoku, dlatego:

■ nie próbujemy uciekać, położymy się na podłodze i spróbujemy znaleźć jakąś osłonę, trzymamy ręce na głowie do końca akcji uwalniania;

■ słuchamy rozkazów i instrukcji grupy antyterrorystycznej;

■ nie trzymamy oczu w wypadku użycia gazów łzawiących;

■ nie uciekamy z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz opuszczenia go – możemy bowiem zostać uznani za terrorystę;

■ w chwili uwolnienia wychodzimy jak najszybciej, nie zatrzymujemy się, by zabrać rzeczy osobiste; zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru;

■ spróbujemy się zidentyfikować (przedstawić), bądźmy jednak przygotowani na ostre traktowanie ze strony ekipy ratunkowej – dopóki nie zostaniemy formalnie zidentyfikowani jako jedni z zakładników, jesteśmy traktowani jak potencjalni porywacze.

PODSUMOWANIE I SPRAWDZENIE

WIESZ, ROZUMIESZ

- Terroryzm to forma przemocy polegająca na zaplanowanej i przeprowadzonej akcji.
- Terroryzm zaskakuje ludzi w ich codziennym życiu i w miejscach, gdzie powinni czuć się bezpiecznie.
- Najbardziej narażone na akty terroru są miejsca, gdzie znajduje się skupisko ludzi.

PYTANIA I POLECENIA

1. Wyjaśnij pojęcia: *terroryzm*, *sieć terrorystyczna*, *terroryzm międzynarodowy*.
2. Wymień miejsca potencjalnych ataków. Uzasadnij, dlaczego te miejsca są tak niebezpieczne.
3. Jesteś w miejscu publicznym. Ogłoszono, że należy się ewakuować. Opisz, jakie powinno być twoje działanie.
4. Otrzymałeś/otrzymałaś informację o podłożeniu bomby. Opisz, jakie powinno być twoje działanie.
5. Odebrałeś/odebrałaś telefon. Rozmówca mówi o podłożeniu bomby. Opisz, co zrobisz w tej sytuacji.
6. W budynku mieszkalnym znaleziono bombę. Opisz działania, jakie należy podjąć w związku z tym faktem.
7. Ogłoszono, że nastąpiło skażenie chemiczne (zakażenie biologiczne). Co zrobisz, będąc w domu, w samochodzie lub na zewnątrz budynków?
8. W pobliżu budynku, w którym mieszkasz, doszło do awarii cysterny przewożącej chlor. Jakie będzie twoje działanie w zaistniałej sytuacji?
9. Miałeś kontakt z podejrzaną przesyłką. Co musisz zrobić?
10. Na jaką przesyłkę powinniśmy zwrócić szczególną uwagę?
11. Jesteś w kinie. Nagle przerwano projekcję filmu. Wszyscy zostali zakładnikami grupy terrorystów. Jak powinieneś się zachować, żeby przeżyć?
12. Rozpoczęła się akcja grupy antyterrorystycznej. Jest dużo huku, krzyku i dymu. Jak się zachowasz w takiej sytuacji?

DODATKOWE ĆWICZENIA

Sprawdź się na
WSIPnet.pl